

Natura 2000 teritoriju līmeņa aizsardzības mērķu noteikšana

Dabas aizsardzības pārvalde

Par ko mēs nerunāsim

- ✓ Politiskie instrumenti CO sasniegšanai
- ✓ Iepirkumu specifikāciju saturs dabas plānu izstrādei un darba uzdevumi ekspertiem
- ✓ Kā pieprasīt dažādus datus un informāciju no institūcijām
- ✓ Dabas aizsardzības pārvaldes speciālistu iesaiste un komunikācija CO noteikšanā
- ✓ Ekonomisko un sociālo aspektu ievērtēšana CO noteikšanā
- ✓ Eksperta slēdziena saturs dabas plānu izstrādē

Par ko mēs runāsim

- ✓ Kā tika noteikti aizsardzības mērķi (jeb *conservation objectives* – CO) ES nozīmes biotopiem un sugām Natura 2000 teritorijām Latvijā
- ✓ Kāda informācija tika izmantota
- ✓ Kāda ir mūsu pieredze un klupšanas akmeņi
- ✓ Praktiski ieteikumi ekspertiem un dabas plānu izstrādātājiem, nosakot un aktualizējot Natura 2000 CO
- ✓ Kam pievērst uzmanību biotopu anketu aizpildīšanā, kvalitātes vērtēšanā

Mežu biotopu Natura 2000 teritoriju līmeņa aizsardzības mērķu noteikšana

Sandra Ikauniece

Dabas aizsardzības pārvalde, LIFE-IP LatViaNature mežu eksperte

Mežu biotopu aizsardzības mērķu noteikšana Natura 2000 līmenī

▼ Mērķplatība =

esošā biotopa platība + potenciālā platība (ja ir)

▼ Mērķkvalitāte – balstās pašreizējā kvalitātes vērtējumā, teritorijas kontekstā un vispārējās zināšanās par katra biotopa veida raksturu un draudiem.

Nākotnes mērķis:

- ❖ pašreizējā situācija ir optimāla (mērķis faktiski ir sasniegts un tikai jānotur pašreizējais līmenis)
- ❖ tuvāko 20–30 gadu laikā, ievērojot atbilstošu aizsardzības/apsaimniekošanas režīmu, tā ir jāuzlabo un ir reāli panākt uzlabojumus (palielināt biotopa platību un/vai paaugstināt biotopa kvalitāti, ar to saprotot funkcijas, struktūras, sugu sastāvu)

1. solis – biotopu datu kritiska izvērtēšana un precizēšana

- ▼ ES nozīmes meža biotopu dati DDPS «Ozols
- ▼ Biotopu datu kamerāla pārbaude un precizēšana (poligonu pārklāšanās, ģeometrijas kļūdas, precizēšana, izmantojot LIDAR reljefa kartes u.c. datus)
- ▼ Informācija biotopu anketās (labojumi, neievadītas anketas, identificētas vietas bez anketām)
- ▼ Biotopa veida korekcijas, bez pārbaudes dabā – apzinātas viegli identificējamās kļūdas
- ▼ Papildus informācijas ievākšana dabā (kartēšana)

2. solis – potenciālo biotopu (daļa no mērķplatības) noteikšana

Izmantotā informācija:

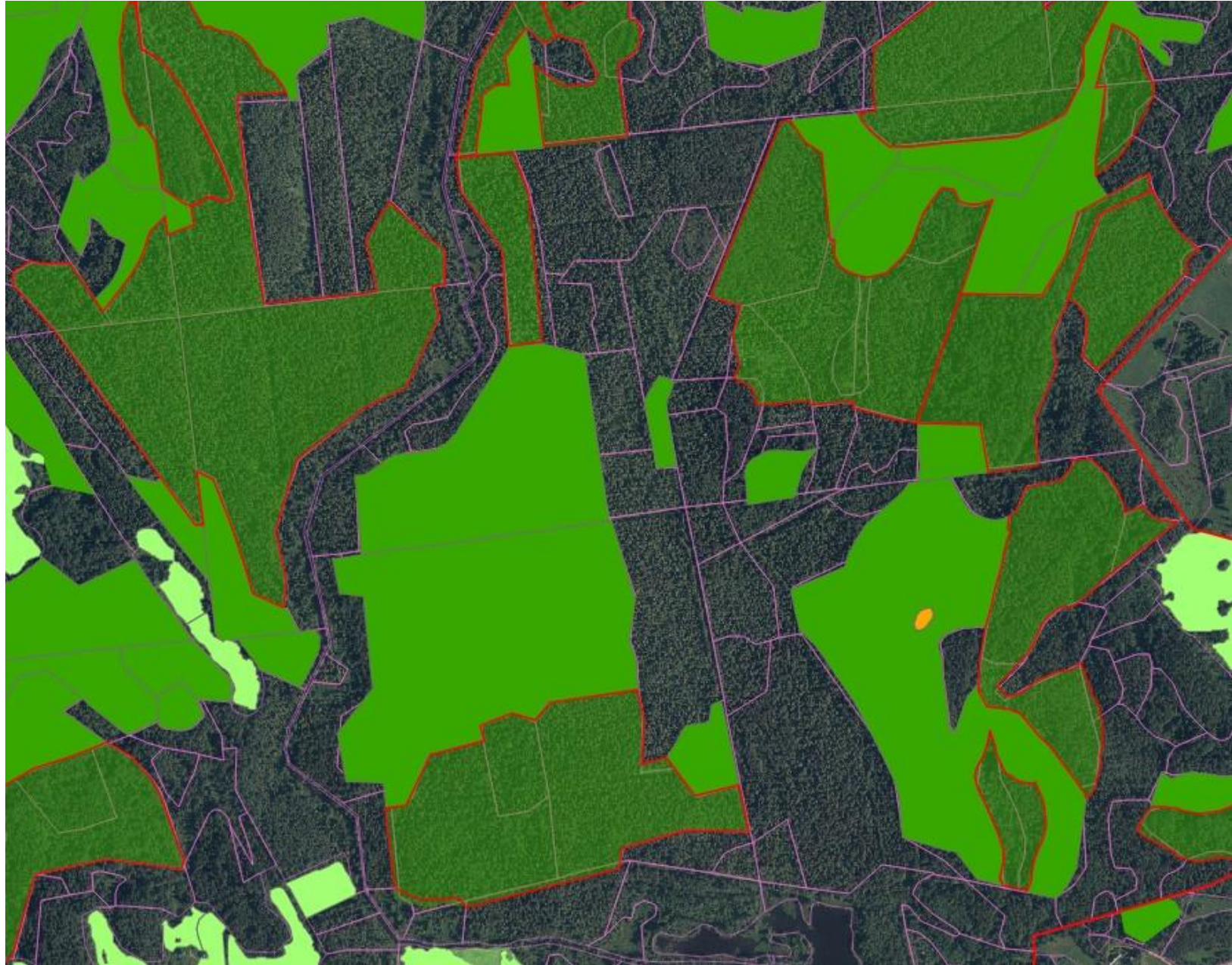
- ▼ Meža valsts reģistrs – audzes sastāvs, vecums, meža tips – gan konkrētajam nogabalam, gan piegulošajām mežaudzēm (t. sk. ES nozīmes biotopiem) un kopumā teritorijai raksturīgie dati
- ▼ Blakus esošie ES nozīmes biotopu veidi
- ▼ Ortofotokartes (dažādu gadu)
- ▼ Citas kartes
- ▼ Topogrāfiskās kartes
- ▼ Reljefa kartes (LIDAR datos balstītās kartes)
- ▼ «Dabas skaitīšanas» kartētāju piezīmes, fotogrāfijas, «treki» - ja ir pieejams
- ▼ Personīgā pieredze

2. solis – potenciālo biotopu (daļa no mērķplatības) noteikšana

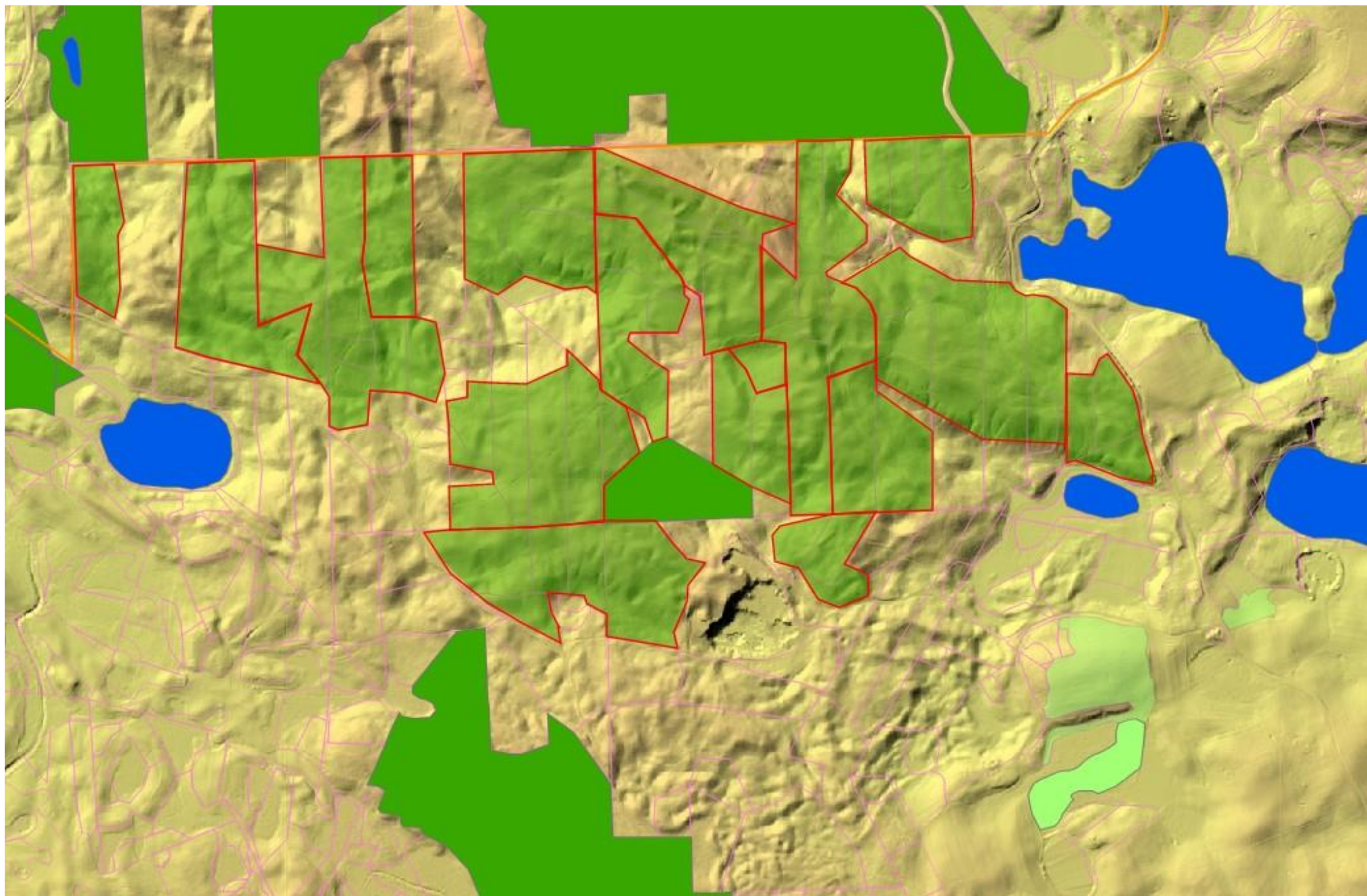
- ❖ Kamerāli + apsekojumi dabā (neskaidrās vietas un DAP sniegtā informācija par potenciālajiem biotopiem)
- ❖ Mērķplatību noteikšanā izmantojami tikai ekoloģiskie parametri; netiek ņemts vērā sociālekonomiskie aspekti un pašreizējais ĪADT regulējums (aizliegtās, atļautās darbības)
- ❖ Izstrādājot dabas aizsardzības plānus, informācija jāprecizē dabā un attiecīgi jāaktualizē arī mežu biotopu aizsardzības mērķi

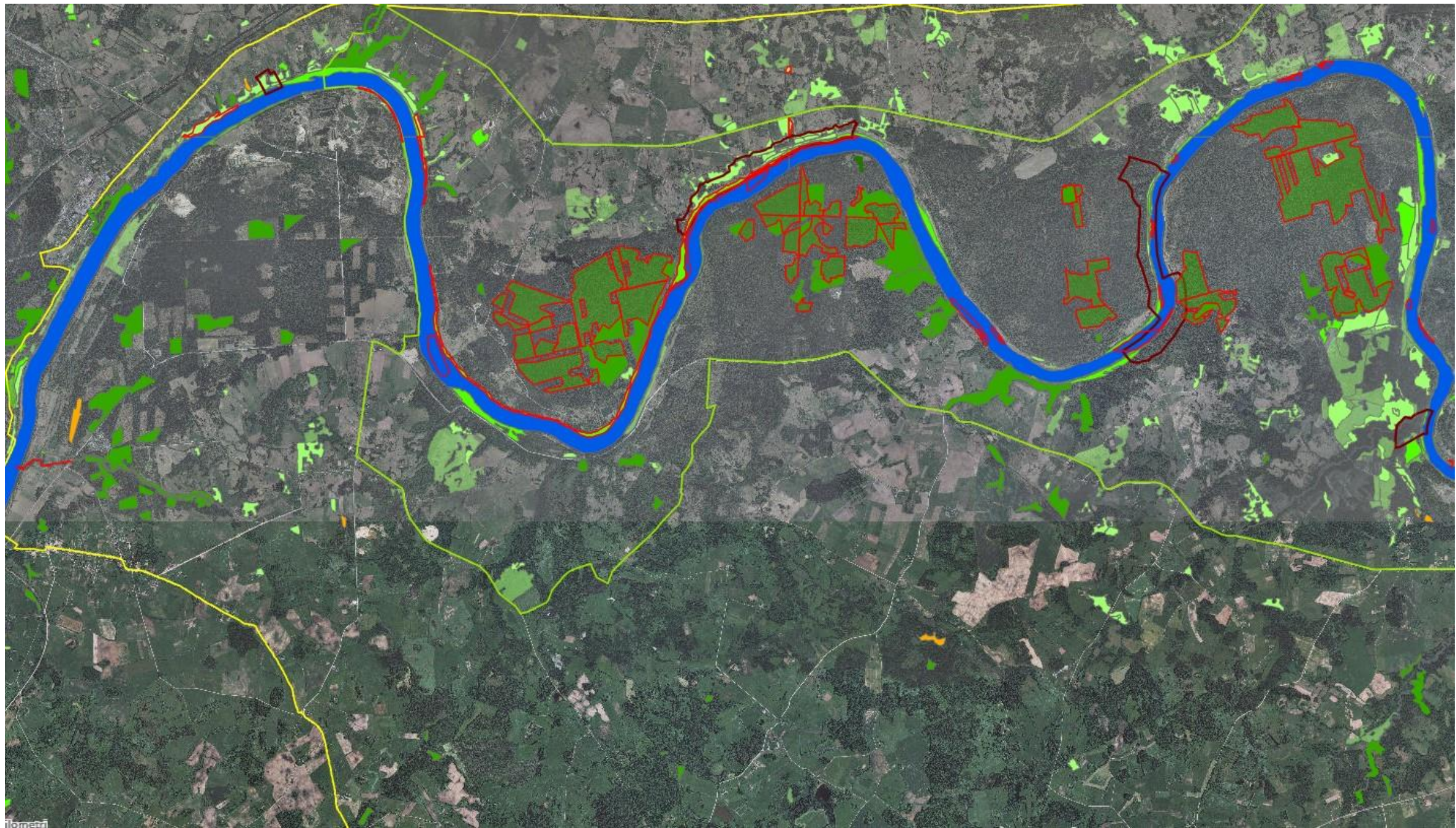
Potenciālo (nākotnes) ES nozīmes meža biotopu identificēšana – kritēriji

- ir ticams potenciāls tuvāko 20–30 gadu laikā sasniegt ES nozīmes biotopa minimālos kritērijus, ja tiek izmantota piemērots aizsardzības režīms vai apsaimniekošana (parasti – neiejaukšanās, reti – kāds aktīvas apsaimniekošanas pasākums)
- Primāri tiek izvērtēti Meža valsts reģistra dati un situācija apkārtnē
- platība >0,3 ha
- visbiežāk – biotopu agregācijas
- Piemēram, blakus biotopam 9010_3 ir 2 ha meža nogabals ar parametriem 7P2A1E 80, Ks; apkārtnē nav 91D0 biotopu, bet ir vairāki 9010_1 un 9010_3 – tāpat šim nogabalam ir potenciāls attīstībai par 9010_3 biotopu tuvāko 20-30 gadu laikā.

Biotopu kvalitāte

- ✓ Sagatavot anketas biotopu poligoniem, kam tādu nav
- ✓ Jaunas anketas no jauna konstatētajiem biotopiem
- ✓ Eksperta slēdzienā pamatojums par CO izmaiņām – jaunie biotopi, pārbaudītās potenciālo platības, kas dzīvē ir savādāk u.tml.
- ✓ Kvalitātes aprēķiniem tiek izmantots algoritms, kas balstās uz anketas parametriem – lūdzu aizpildīt rūpīgi un precīzi
- ✓ Eksperta vērtējums kvalitātei – ļoti palīdzošs
- ✓ Papildināt DMB IS un BSS, kā arī ĪA sugu sarakstu biotopu poligonos

Sagaidāmais rezultāts

- ▼ precizējumi DDPS «Ozols» (kartējums, anketas), kas turpmāk noderēs dažādām vajadzībām dabas aizsardzībā.
- ▼ Izstrādājot dabas aizsardzības plānus, nākotnē informācija daudz kur jāprecizē dabā un attiecīgi jāaktualizē arī mežu biotopu aizsardzības mērķi.
- ▼ Lai sasniegtu meža biotopu aizsardzības mērķus un nodrošinātu nepieciešamo pasākumu režīmu, nepieciešams pārvērtēt esošās ĪADT kategorijas un normatīvos aktus par pieļaujamajām darbībām mežos. Meža biotopiem galvenokārt ir nepieciešama neiejaucšanās, ko ļoti daudzās vietās esošais normatīvais regulējums nenodrošina.

ES LIFE Programas projekts
"Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības
un apsaimniekošanas optimizācija"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Paldies par uzmanību!

sandra.ikauniece@daba.gov.lv

+371 26532258

